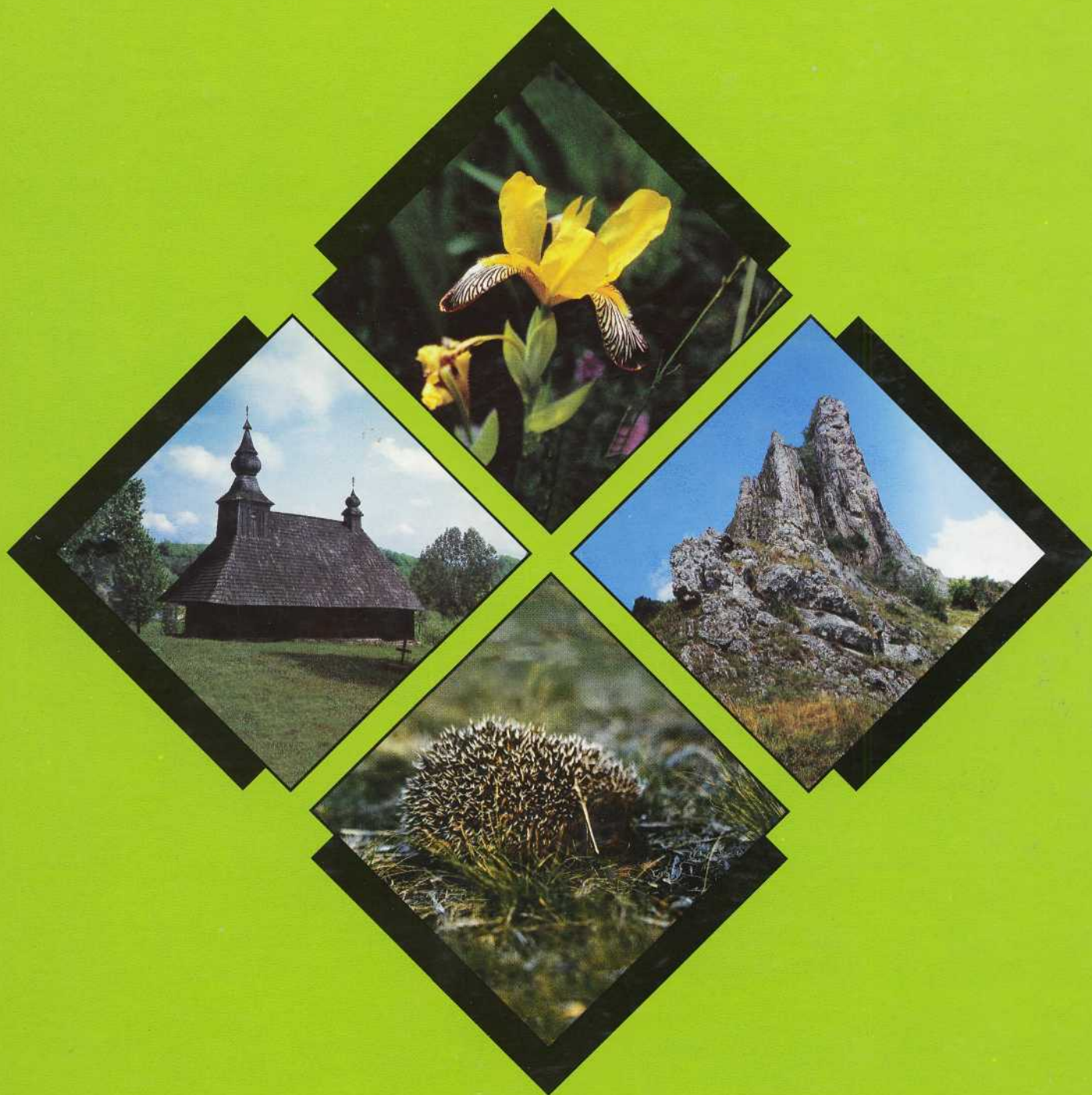

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 1994**

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
v roku 1994**

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

• RASTLINSTVO

Rastlinstvo tvorí prvý článok potravinového reťazca a je základným producentom organickej hmoty na Zemi.

Stav v poznani **ohrozenosti flóry** sa oproti údajom uvedeným v publikácii **"Životné prostredie SR v rokoch 1992-1993"** nezmenil.

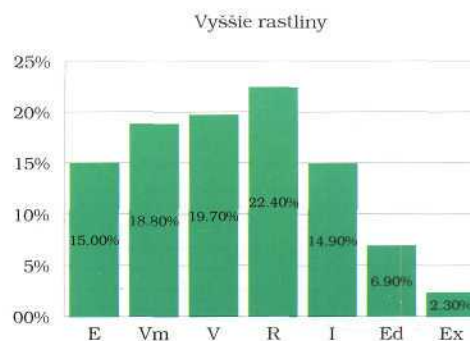
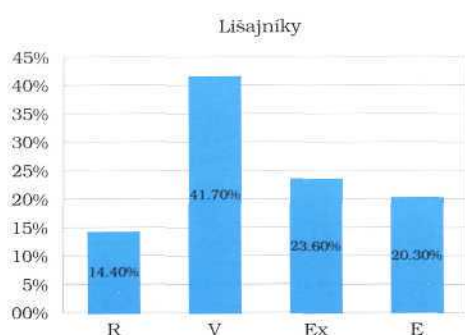
Tabuľka č. 11.25 *Stupeň ohrozenosti druhov rastlín v roku 1994*

Druh	Celkový počet taxónov		Ohrozené kategórie IUCN						
	Svet	Slovensko	Ex	E	Vm	V	R	I	Ed
Sinice a riasy	30 000	3 400							
Nižšie huby	80 000	15-20 000							
Vyššie huby	20 000	5-6 000							
Lišajníky	20 000	1 493	133	114	0	235	81		
Machorasty	20 000	822				130			
Vyššie rastliny		2 500	31	199	249	261	297	197	92

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

K najdokonalejšie prepracovaným skupinám patria vyššie rastliny a papraďorasty. Spracovaná bola druhá obnovená verzia **červeného zoznamu** (Maglocký, Feráková 1993), ktorá z celkového počtu 2 500 druhov obsahuje 939 ohrozených druhov, čo je až 37,6 %.

Graf č. II.18 *Obrozenosť v rámci IUCN kategórií*

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Vysvetlivky:
 Ex - vyhynuté
 V - zraniteľné
 Ed - endemity

E - kriticky ohrozené
 R - vzácne

Vm - veľmi zraniteľné
 I - ohrozené, nezaradené

V roku 1994 boli vypracované **červené zoznamy ohrozených a vzácných druhov vyšších rastlín** Slovenského raja, Slovenského krasu, Veľkej Fatry a Bratislavy a červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín flóry NAPANT-u.

Počet **štátom chránených druhov** ostal od roku 1958 nezmenený (vyhláška Povereníctva školstva a kultúry z 23. decembra 1958 č. 211/1958 Ú.v., ktorou sa určujú chránené druhy rastlín a podmienky ich ochrany). Celkove sa právna ochrana vzťahuje na 120 taxónov na úrovni druhu a poddruhu, 1 čeľaď a 4 rody (spolu 252 taxónov vyšších rastlín).

Od roku 1983 do roku 1994 bolo vypracovaných 51 návrhov **osobitných režimov ochrany** najmä kriticky ohrozených druhov rastlín, z ktorých 31 schválilo MŽP SR. V roku 1994 bol vypracovaný osobitný režim ochrany (ORO.) pre jeden druh - kurička sivastá (*Mínuartia glaucina*).

Tabuľka č. 11.26 Prehľad vypracovania ORO

Rok	Počet druhov	Počet aktualizovaných	Rok	Počet druhov	Počet aktualizovaných
1983	4	-	1989	3	18
1984	6	-	1990	3	-
1985	6	-	1991	7	16
1986	3	-	1992	4	-
1987	3	-	1993	7	20
1988	4	-	1994	1	-

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

V oblasti sledovania stavu **ohrozenosti rastlinných spoločenstiev** SAŽP pripravila **Anotovaný zoznam vzácných a ohrozených spoločenstiev Slovenska - I. časť rašeliniská.**

V roku 1994 boli vykonané **transfery a reintrodukcie** ohrozených a chránených druhov rastlín v NP Slovenský raj (*Corydalis gebleri* a *Carex ericetorum*) a TANAP (*Ranunculus reptans*).

Základ ekologickej stability tvoria **lesné ekosystémy**. Z celkovej výmery lesných porastov jednotlivé **dreviny sú v lesných spoločenstvách SR** zastúpené nasledovne: smrek 28 %, borovica 8 %, jedľa 5 %, smrekovec 2 %, buk 30 %, dul) 12 %, hrab 6 %, agát 2 %, ostatné listnaté stromy 7 %.

• ŽIVOČÍŠTVO

Podobne ako rastlinstvo aj živočíšstvo je neoddeliteľnou súčasťou životného prostredia človeka. Stav v poznaní ohrozenosti fauny sa oproti údajom uvedeným v publikácii **"Životné prostredie SR v rokoch 1992-1993"** nezmenil.

Tabuľka č. 11.27 *Stupeň ohrozenosti skupín živočíchov v roku 1994*

Skupina	Svet		Európa		SR	
	Počet druhov	Ohrozené* (O/o)	Počet druhov	Ohrozené (o/o)	Počet druhov	Ohrozené (O/o)
Cicavce	4 327	16	250	42	93	34,41
Vtáky	9 672	11	520	15	348	20,40
Plazy	6 550*	3	199	45	13	76,92
Obojživelníky	4 000	2	71	30	18	72,22
Sladkovodné ryby	8 400*	4	227	52	64	42,18
Bezstavovce	>1 mih*	nezistené	200 tis.*	nezistené	39 tis.*	nezistené

* cídhad

Zdroj: MŽP SR

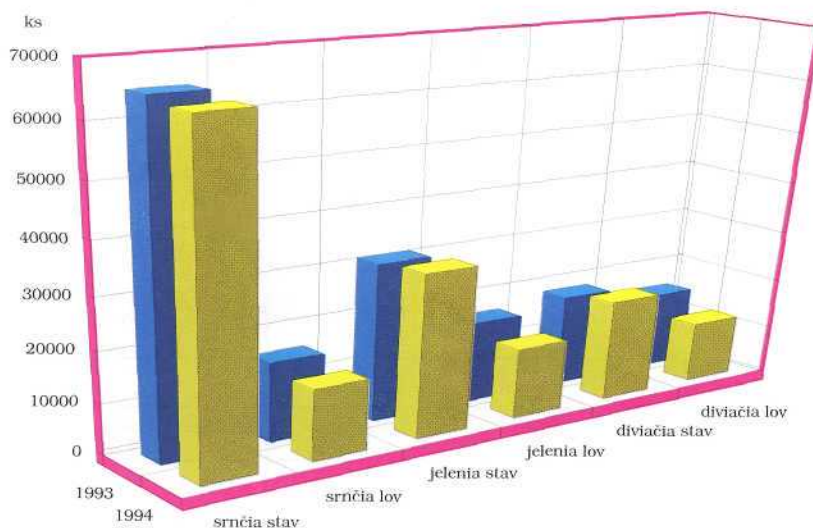
Významným z hľadiska eliminácie možných škôd v lesných ekosystémoch a v poľnohospodárstve, ako aj možného narušenia genofondu voľne žijúcich druhov živočíchov a rastlín je sledovanie stavu voľne žijúcej zveri a koordinácia lovu vybraných lovných druhov.

Tabuľka č. 11.28 *Slávy vybraných druhov živočíchov v SK*

Druh (ks)	1993	1994	Druh (ks)	1993	1994
leleň	32 319	33 372	Vydra	162	162
Srniec	35 529	64 548	Kamzík	669	218
Diviak	18 254	19 497	Hlucháň	1 589	1 428
Zajac	183 005	170 584	Tetrov	995	901
Bažant	124 137	118 970	Jaríabok	5 905	5 419
[arabica	19 603	20 789	Drop	6	15
Vlk	849	833	Rys	797	807
Medveď	898	876	Mačka	977	1 040

Zdroj: IVÚ

Graf č. II.19 Stav a lov jelenej, srnčej a diviacej zveri v SR

Zdroj: LVÚ

V rámci **ochrany živočíchov** v roku 1994 bola zvýšená pozornosť venovaná zlepšeniu generačných a pobytových podmienok pre **ohrozené a chránené druhy**, ďalšiemu budovaniu odchovných zariadení, reinrodukčným a reštitučným programom. Na tieto činnosti bolo venované 86,2 % z finančných prostriedkov realizovaných organizáciami štátnej ochrany prírody na ochranu živočíchov. Najvýznamnejším finančným zdrojom bol Štátny fond životného prostredia (ŠFŽP) SR so 73,9 % podielom.

Tabuľka č. 11.29 Finančné prostriedky vynaložené organizáciami ŠOP na ochranu živočíchov (v lis. Sk J

Činnosť	NP			CHKO			Voľná krajina			Spolu			Spolu
	vlastný rozpočet	ŠFŽP	iné	vlastný rozpočet	ŠFŽP	iné	vlastný rozpočet	ŠFŽP	iné	vlastný rozpočet	ŠFŽP	iné	
Transfery	9						0,5			9,5			9,5
Reintro-dukcie a reštitúcie				0,3			1	200	3	1,3	200	3	204,3
Zlepšenie genetických a pobytových podmienok	14,5		20	6		75,4	56,8	500	18,7	77,3	500	114,1	691,4
Stráženie hniezd	25			10,8	40	24,6	9,5		85	45,3	40	109,6	194,9
PZZ	2			11,3			26			39,3			39,3
Budovanie zábran pre migrujúce obojživelníky	10		3	2		10				12		13	25
Ochranné zar.							85,2	700		85,2	700		785,2
Spolu	60,5		23	30,4	40	110	179	1 400	106,7	269,9	1 440	239,7	1 949,6

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

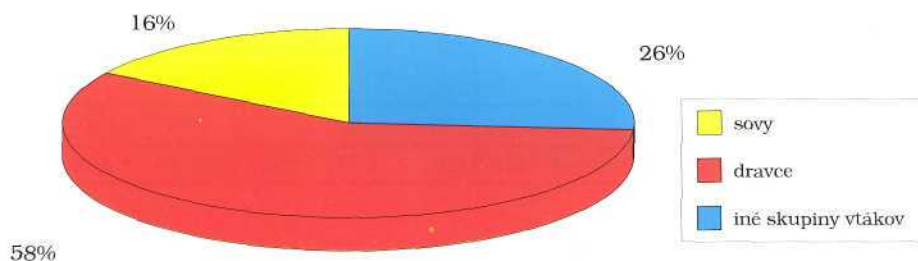
V sieti **15 pohotovostných záchranných zariadení (PZZ)** a **3 rehabilitačných staníc (RS)** prevádzkovaných štátnou ochranou prírody bolo prijatých celkom 232 zranených resp. vyčerpaných vtákov. Späť do prírody bolo vypustených 137 jedincov (59,1 %).

Tabuľka č. 1130 Počet rehabilitovaných a do prírody vypustených živočíchov

Prevádzka	PZZ							
	Dravce		Sovy		Iné vtáky		Spolu	
	Počet		Počet		Počet		Počet	
	rehabilit.	výpust.	rehabilit.	výpust.	rehabilit.	výpust.	rehabilit.	výpust.
ŠL TANAP	4	2	1	-	-	-	5	2
NP M. FATRA	2	2	-	-	-	-	2	2
NP Slovenský raj	1	1	-	-	2	2	3	3
SAŽP Trnava	4	0	1	1	1	-	6	1
CHKO Biele Karpaty	-	-	1	1	2	2	3	3
SAŽP Nitra	12	5	3	2	-	-	15	7
SAŽP Banská Bystrica	17	17	4	4	3	3	24	24
SAŽP Žilina	11	3	4	3	5	1	20	11
CHKO Kysuce	4	2	5	4	1	1	10	7
CHKO Strážovské vrchy	5	1	2	1	1	1	8	3
CHKO Horná Orava	1	1	-	-	-	-	1	1
SAŽP Prešov	6	3	2	2	5	3	13	8
SAŽP Košice	4	3	1	-	3	2	8	5
CHKO Slov. kras	2	2	-	-	3	3	5	5
CHKO Latorica	2	2	1	1	-	-	3	3
PZZ spolu	75	44	25	19	26	18	126	81
RS Banská Štiavnica	25	14	2	-	-	-	27	14
ZOO Bratislava	25	12	8	5	32	14	65	31
VŠV Rozhanovce	9	7	3	2	2	2	14	11
RS spolu	59	33	13	7	34	16	106	56
PZZ+RS spolu	134	77	38	26	60	34	232	137

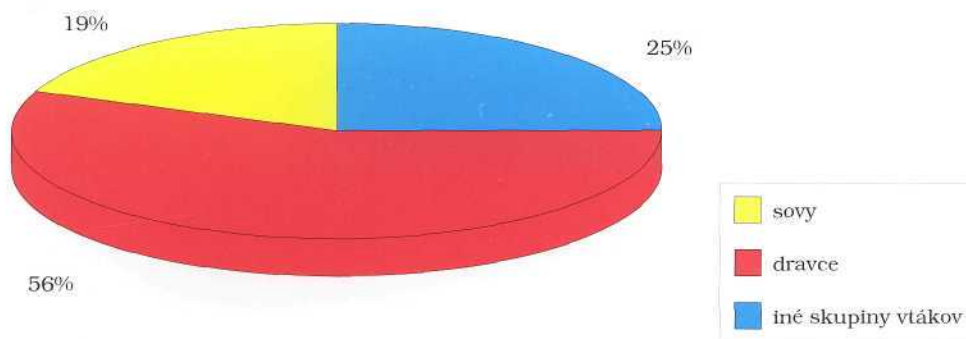
Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Grafč. 11.20 Podiel jednotlivých skupín vtákov na rehabilitácii v sieti PZZ a RS v roku 1994

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Grafč. 11.21 Podiel jednotlivých skupín vtákov vypustených do prírody po rehabilitácii v sieti PZZ a RS r roku 1994

Zdroj: MŽP SR, SAŽP

Zabezpečilo sa strázenie 27 hniezd **piatich najvýznamnejších druhov dravých vtákov** (orol skalný, orol krikľavý, orol kráľovský, sokol rároh a sokol sťahovavý). Z nich bolo vyvedené spolu 29 mláďat, čo predstavuje priemer 1,1 vyvedeného mláďaťa na jedno strážené hniezdo. Najvyššia úspešnosť bola u sokola rároha - 1,7 mláďaťa/strážené hniezdo.

V odchovoch prevádzkovaných v spolupráci so štátnou ochranou prírody (ŠOP) bolo umiestnené **7 druhov chránených a ohrozených druhov živočíchov**: sokol rároh, sokol sťahovavý, drop veľký, korytnačka močiarna, zubor hrivnatý, pstruh potočný a lipeň obyčajný. Odchované jedince boli vypustené do prírody na posilnenie prírodných populácií.

Z hľadiska záchrany živočíchov "in situ" boli organizáciami ŠOP organizované transfery 2 828 jedincov, v rámci programov reintrodukcie a reštitúcie umiestnených ďalších 120 jedincov chránených a ohrozených druhov živočíchov do vhodných biotopov vo voľnej prírode.

Tabuľka č. II.31 Transfery, reintrodukcie a reštitúcie ohrozených a chránených druhov živočíchov v roku 1994

Kategórie ochrany	Transfery		Reintrodukcie a reštitúcie	
	počet jedincov	finančné náklady (Sk)	počet jedincov	finančné náklady (Sk)
Národné parky	3	9 000	-	-
CFJKO	817	-	5	300
Voľná krajina	2 008	500	115	4 000
Spolu	2 828	9 500	120	4 300

Zdroj: SAŽP, Správy NP

